

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت

طرح درس ترمی (Course Plan)

<p>نام درس: روش پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت - کد ۱۶ مهر ماه ۱۴۰۱</p> <p>گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقای سلامت رشته و مقطع تحصیلی: ترم اول کارشناسی ارشد</p> <p>روز و ساعت برگزاری: شنبه ۱۶ - ۱۴ محل برگزاری: دانشکده بهداشت، کلاس شماره یک</p> <p>تعداد واحد: ۲ (۱/۵ واحد تئوری (۱۴ جلسه) و ۰/۵ واحد عملی (۹ جلسه) - ۴۳ ساعت (۱۷ جلسه دو و نیم ساعته)</p> <p>پیش نیاز: آمار حیاتی</p>	
<p>مستول درس: دکتر مصطفی نصیرزاده دکتر محمد اسدپور</p>	<p>تلفن (دپارتمان): تلفن دانشکده ۳۴۲۵۹۱۷۶ روزهای تماس و مشاوره: یک شنبه ۱۰-۸ آدرس دفتر: دانشکده بهداشت، گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت</p>
<p>E-mail: mnasirzadeh13@yahoo.com, Asadpour2011@gmail.com</p>	
<p>شرح درس: درس روش تحقیق به منظور یادگیری فلسفه و روش شناختی پژوهش علمی برای دانشجویان رشته های آموزش بهداشت و ارتقای سلامت طرح ریزی شده است. ساختار مباحث اصلی این درس بیشتر بر مبنای ساختار پایان نامه یا رساله ی تحصیلی دوره های تحصیلات تکمیلی تنظیم و ارائه می گردد.</p> <p>هدف کلی دوره: یادگیری مبانی و روش شناسی پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت با رویکرد کاربردی و استفاده از نظریه های تخصصی حرفه، طراحی و تنظیم طرح پژوهشی</p>	
<p>سرفصل دروس</p> <p>➤ رئوس مطالب در بخش نظری (۲۵ ساعت)</p> <ul style="list-style-type: none"> - کلیات و مفاهیم روش تحقیق، علم و روش های آن در علوم رفتاری، تعریف، اهمیت، انواع روش تحقیق - اجزا و مراحل انجام یک پژوهش علمی و ساختار پایان نامه - انواع مساله پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت - آشنایی با روشهای جستجو منابع علمی در پایگاههای اطلاعاتی و سایتهای مربوطه و معتبر - رفرنس نویسی و سبک های رفرنس نویسی با تمرکز بر سبک ونکوور - جستجوی سوابق پژوهش در مسأله، مروری بر متون علمی - نظریه و پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت - رویکردهای کمی در پژوهش<ul style="list-style-type: none"> ○ تنظیم و تدوین اهداف، سوالات پژوهشی، فرضیات و ضرورت اجرای طرح ○ متغیرهای پژوهش ○ انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ○ محاسبه حجم نمونه و روش های نمونه گیری (طرح های کارآزمایی شاهددار تصادفی در عرصه) ○ روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها ○ روش های آماری تحلیل داده ها (با تمرکز بیشتر بر طرح های کارآزمایی) ○ نحوه نوشتن روش اجرا - رویکردهای کیفی در پژوهش آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	

- تنظیم سوالات پژوهش
- انواع مطالعات کیفی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت
- روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها

- اخلاق در پژوهش
- مدیریت پژوهش
- کاربست نتایج

➤ **رئوس مطالب در بخش عملی (۱۷ ساعت)**

- یک پروپوزال مطالعه کمی از نوع مداخله ای برای یکی از موضوعات اولویت دار آموزش بهداشت و ارتقای سلامت شهر رفسنجان، منتج از اولویت های واحد آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت معاونت بهداشتی طراحی و ارائه نماید.

منابع اصلی درس

-- راهنمای عملی نگارش پروپوزال، مصطفی نصیرزاده و مریم هاشمیان، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
-فاطمه رخشانی، شهرکی ثانوی فریبا. روش تحقیق: مراحل علمی و روش های کاربردی، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، آخرین چاپ
- محسن صفاری، حسن افتخار، رفعت سید امامی و همکاران. روش پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت، راهنمای نگارش رساله، انتشارات آثار سبحان، ویرایش اول، تابستان ۱۳۹۱، آخرین ویرایش
- کریستین جی استربرگ، ترجمه احمد پور احمد، علی شمعی. روش های تحقیق کیفی در علوم اجتماعی، انتشارات دانشگاه یزد، آخرین ویرایش
-ژیلا عابد سعیدی، صدیقه امیر علی اکبری. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت، ویراست دو. چاپ چهارم، انتشارات نشر سالمی، ۱۳۹۴

1. Cottrell RR, McKenzie JF. Health Promotion and Education Research Methods. USA: Jones and Bartlett Pub. Last edition
2. Dawson C. a practical guide to research methods, a user friendly manual for mastering research techniques and projects. UK: Oxford. Last edition.
3. Bruce N, Pope D, Stanistreet D. Quantitative methods for health research: a practical Interactive guide. John Wiley & Sons. Last edition.
4. Salazar LF, Crosby RA, DiClemente RJ. Research methods in health promotion. John Wiley & Sons. Last edition.

شیوه تدریس: سخنرانی، کار گروهی team based learning، نمایش عملی و ایفای نقش دانشجویان، پرسش و پاسخ.

نحوه ارزشیابی دانشجویان و امتیاز مربوط به آن: جمع کل ۲۰ نمره

الف) فعالیت کلاسی، پرسش و پاسخ و مشارکت ۳ نمره (۲ نمره ارائه کلاسی و یک نمره مشارکت و حضور فعال و منظم در کلاس های نظری و عملی)

ب) کار عملی فردی ۶ نمره (نگارش و ارسال پروپوزال به کمیته تحقیقات دانشجویی)

ج: آزمون پایان ترم ۱۱ نمره

چ) کسب نمره کامل در کار عملی بستگی به کیفیت و ارائه به موقع آن دارد: نمره کامل ۶ نمره

ه) فعالیت های یادگیری بر اساس سیاست های دانشگاه مبنی بر ترویج آموزش پاسخگو طراحی شده است. عنوان تحقیق بر اساس نیازهای جامعه باشد.

نمره مازاد جهت تشویق دانشجویان: حضور منظم در کلاس درس و فعالیت در پیشبرد اهداف تحصیلی

به علت محدودیت ساعات کلاس روش تحقیق دانشجویان می توانند جهت مشاوره در ساعات مقرر به آدرس فوق مراجعه نمایند.

مقررات و نحوه برخورد با غیبت و تاخیر دانشجویان: مطابق قوانین آموزشی دانشکده اعمال خواهد شد.

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس

نام درس: روش پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت مهرماه ۱۴۰۱				
جلسه	عنوان	مدرس	آمادگی لازم دانشجویان، سایر اقدامات و کار عملی	حیطه یادگیری
جلسه اول	کلیات و مفاهیم روش تحقیق علم و روش های آن در علوم رفتاری (تعریف تحقیق، ضرورت انجام تحقیق، روشهای تعیین اولویت های تحقیقاتی، انتخاب موضوع پژوهش، منابع انتخاب موضوع)	دکتر نصیرزاده	معارفه و معرفی طرح درس، بیان اهداف و انتظارات و چگونگی تدریس و ارزشیابی اولیه، ارائه فرمت پروپوزال به دانشجویان. جستجو عناوین تحقیقاتی نیازسنجی شده مرکز بهداشت استان و معاونت پژوهشی و ارائه در کلاس	شناختی و نگرشی
جلسه دوم	مراحل پژوهش علمی و ساختار پایان نامه (عنوان، بیان مساله، بررسی متون، تنظیم اهداف پژوهش، پرسش ها یا فرضیه های پژوهش) آشنایی با عنوان و ویژگی های عنوان خوب مراحل پژوهش علمی و ساختار پایان نامه تمرین با کمک جدول ماتریس و نحوه اولویت بندی عناوین	دکتر نصیرزاده	بحث و بررسی کلیه بخش های یک فرم پروپوزال مشخص شدن موضوعات درسی جهت ارائه در کلاس، تعیین عنوان تحقیقاتی فردی، تمرین با کمک جدول ماتریس برای نحوه اولویت بندی عناوین، استخراج تعدادی اهداف اختصاصی، سوالات و فرضیه از مطالعات مختلف تکمیل اطلاعات اولیه (مشخصات فردی) در فرم پروپوزال نقد و بررسی چند عنوان	شناختی و نگرشی و روانی حرکتی
جلسه سوم	جستجوی سوابق پژوهش در مساله، مروری بر متون علمی آشنایی با بیان مساله آشنایی با نگارش رفرنس نویسی و نرم افزارهای مربوطه	دکتر نصیرزاده	معرفی پایگاه های اطلاعاتی و نحوه جستجو مقالات فارسی و لاتین نگارش رفرنس بصورت دستی و با کمک اندنوت	شناختی روانی حرکتی
جلسه چهارم	آشنایی با روشهای جستجو منابع علمی در پایگاههای اطلاعاتی و سایتهای مربوطه و معتبر در سایت دانشکده	دکتر نصیرزاده	جستجو چند مقاله فارسی و لاتین در راستای موضوعات تحقیقاتی در همان جلسه مطالعه چند بیان مساله و نقد و بررسی آن	روانی حرکتی
جلسه پنجم	نظریه و پژوهش در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	دکتر نصیرزاده	آشنایی با نظریه و نقش نظریه و نحوه نگارش آن در پروپوزال	شناختی
جلسه ششم	رویکردهای کمی در پژوهش تنظیم اهداف، سوالات و فرضیه پژوهشی و متغیرها	دکتر نصیرزاده	نحوه ارائه اهداف، سوالات و فرضیه های در مطالعات مختلف (توصیفی، تحلیلی، مداخله ای و ...) و بحث و بررسی درمورد آنها نگارش اهداف، فرضیات و سوالات پژوهشی و جدول متغیر در پروپوزال ها توسط دانشجویان	شناختی عاطفی و روانی حرکتی
جلسه هفتم	رویکرد کیفی در پژوهش آموزش بهداشت و ارتقای سلامت تنظیم سوالات پژوهش انواع مطالعات کیفی	دکتر نصیرزاده	مطالعه دو پروپوزال کیفی از سایت کتابخانه دانشکده بهزیستی و توانبخشی تهران	شناختی عاطفی
جلسه هشتم	تنظیم سوالات پژوهش	دکتر	مطالعه چند عنوان کیفی	شناختی

عاطفی روانی حرکتی	نگارش چند سوال پژوهشی در عناوین منتخب بحث و بررسی و انتخاب یک روش کیفی مناسب	نصیرزاده	انواع مطالعات کیفی	
شناختی عاطفی روانی حرکتی	بحث و بررسی روش و ابزار بکارگرفته شده در ۵ پژوهش کیفی انتخاب روش و ابزار مناسب در عناوین منتخب کیفی فوق	دکتر نصیرزاده	روش ها و ابزارهای جمع آوری داده ها در پژوهش کیفی	جلسه نهم
شناختی عاطفی	پرسش از مباحث جلسات گذشته مرور مقالات و بحث و بررسی در خصوص انواع مطالعات	دکتر اسدپور	انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	جلسه دهم
روانی حرکتی	نگارش و نحوه نگارش نوع مطالعه در پروپوزال	دکتر اسدپور	انواع مطالعات کمی در آموزش بهداشت و ارتقای سلامت	
شناختی عاطفی	مطالعه و بررسی حجم نمونه سایر مطالعات توصیفی تحلیلی و مداخله ای	دکتر اسدپور	محاسبه حجم نمونه و روش های نمونه گیری	جلسه یازدهم
روانی حرکتی	بحث و بررسی حجم نمونه سایر مطالعات توصیفی تحلیلی و مداخله ای تعیین حجم نمونه طرح های منتخب دانشجویان	دکتر اسدپور	محاسبه حجم نمونه و روش های نمونه گیری	
شناختی عاطفی	مطالعه روش های جمع آوری داده ها سایر مطالعات مطالعه روش های جمع آوری داده ها درج شده در ۵ مطالعه	دکتر اسدپور	آشنایی با انواع روشهای جمع آوری داده ها،	جلسه دوازدهم
عاطفی روانی حرکتی	بحث و بررسی روش های جمع آوری داده ها درج شده در ۵ مطالعه نگارش روش های جمع آوری داده ها در طرح های منتخب دانشجویان	دکتر اسدپور	انواع روشهای جمع آوری داده ها	
شناختی عاطفی	آشنایی با انواع روش های انجام روایی و پایایی مطالعه روایی و پایایی ۵ مقاله	دکتر اسدپور	آشنایی با روایی و پایایی ابزار	جلسه سیزدهم
عاطفی روانی حرکتی	بحث و بررسی روایی و پایایی ۵ مقاله مطالعه شده نگارش روایی و پایایی در طرح های منتخب دانشجویان	دکتر اسدپور	آشنایی با روایی و پایایی ابزار	جلسه چهاردهم
شناختی عاطفی	پرسش از مباحث جلسات قبل رفع اشکالات احتمالی مطالعه روش کار نگارش شده در ۳ مقاله و دو پایان نامه	دکتر اسدپور	روش های آماری تحلیل داده ها نحوه نگارش روش اجرا	جلسه پانزدهم
شناختی عاطفی روانی حرکتی	اصلاح و تکمیل و ارائه فصل سوم توسط دانشجویان	دکتر اسدپور	اخلاق در پژوهش مدیریت پژوهش (زمان بندی، بودجه بندی، محدودیت ها و مشکلات)	جلسه شانزدهم
شناختی عاطفی روانی حرکتی	اصلاح و تکمیل و ارائه فصل سوم توسط دانشجویان	دکتر اسدپور	گزارش نتایج و ماخذ نویسی کاربست نتایج	جلسه هفدهم

* تاریخ امتحان پایان ترم: مطابق تقویم آموزشی دانشکده،

* سایر تذکرها مهم برای دانشجویان:

* از آنجایی که هدف اصلی این درس تجربه انجام پژوهش در دوره تحصیل می باشد به منظور ترغیب تربیت دانشجویان جهت آماده نمودن آن ها برای انجام تحقیقات مبتنی بر نیازهای تحقیقاتی جامعه در حوزه سلامت، از شیوه های فعال فراگیران در آموزش این درس استفاده می شود از این رو حضور فعال و شرکت در بحث های گروهی و ارائه پروژه ها گام به گام و به موقع در طول ترم از اهمیت خاصی برخوردار است. کلیه دانشجویان موظف هستند کلیه مطالب خود را جهت ارائه در کلاس تایپ شده توسط ویدئو پروژکتور در کلاس ارائه نمایند و در پایان برای ارائه به استاد از طریق ایمیل اقدام نمایند.

* دانشجویانی که در طول دوره قادر به ارائه فعالیت های یادگیری برجسته ای باشند از تشویق ویژه آموزشی و پژوهشی: حمایت در راستای تصویب طرح تحقیقاتی. شرکت در همایش، چاپ مقاله و معرفی جهت برنامه های دانشجویان برتر برخوردار خواهند شد.

* رعایت شئونات اخلاقی در طی دوره، نظم و حضور فعال، خاموش نگه داشتن تلفن همراه در کلاس در ارزشیابی حائز اهمیت است.

* همراه داشتن طرح درس در هر جلسه کلاس در زمان حضور و غیاب ضروری می باشد. در آخرین جلسه تحویل آن همراه با خود ارزیابی دانشجو ضروری می باشد.